

Seat No. : _____

NK-114

November-2013

M.A. (Sem-III)

HISTORY

(HIS-502 :Economic History of Colonial India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના સરખા ગુણ છે.

Instruction : All question carry equal marks.

1. 19મી સદીના મધ્યભાગમાં પ્રવર્તતી અર્થવ્યવસ્થા ચર્ચો. શું તમે માનો છો કે તે પરંપરાગત હતી ?
Discuss the economy prevailing in the mid 19th Century. Do you think it was traditional ?

અથવા/OR

સાંસ્થાનિક સમયમાં હસ્ત ઉદ્યોગોના પતનના પરિબલોની સમીક્ષા કરો.

Review the factors responsible for the downfall of the Handicraft Industries in Colonial times.

2. સાંસ્થાનિક ભારતની કૃષિનીતિ પરિવર્તનલક્ષી હતી, વિકાસલક્ષી નહિ, – આ વિધાનની યથાર્થતા તપાસો.

The agricultural policy of colonial India was change-oriented and not development oriented – Examine the reality of this statement.

અથવા/OR

રૈયતવારી પદ્ધતિ એટલે શું ? તેની આર્થિક અસરો તપાસો.

What is Ryotwari system ? Examine its economic effects.

3. સાંસ્થાનિક સરકારની રસ્તાવ્યવહાર નીતિ તપાસો.

Examine the policy of road transportation of colonial Government.

અથવા/OR

દુષ્કાળો પરત્વેની બ્રિટિશ નીતિનું વિશ્લેષણ કરો.

Analyse British policy towards famines.

4. કૃષિના વાણિજ્યકરણનું વર્ણન કરો.

Describe commercialization of agriculture.

અથવા/OR

ભારતમાં સહકારી આંદોલનનો વિકાસ આલેખી તેની ખામીઓ તપાસો.

Narrate the development of the Co-operative movement in India and examine its drawback.

5. તમારો જવાબ એક કે બે વાક્યમાં લખો :

Write your answer in **one** or **two** sentences :

(1) યુરોપે કાચ બનાવવાની નવી ટેકનોલોજી કઈ સદીમાં વિકસાવી ?

In which century Europe developed new technology of Glass manufacturing ?

(2) ઈ.સ. 1700ની આસપાસ કોણે સંયુક્ત ભંડોળ મંડળો રચ્યાં ?

Who formed Joint Stock Co. around 1700 A.D.

(3) મુઘલકાલીન ભારતીય વહાણો કેટલા ટન ભાર વહન કરવાની ક્ષમતા ધરાવતા હતા ?

What was the maximum tonnage carrying capacity of Mughal Ships ?

(4) ભારતમાં નિકાસ થતાં સોના-ચાંદીના પ્રવાહને અટકાવવા ઈંગ્લેન્ડે કયા બે વર્ષોમાં કાયદા પસાર કર્યાં ?

In which two year England passed two Acts to control the export of Gold and Silver to India ?

(5) શા માટે 1869માં ભારત અને ઈંગ્લેન્ડ વચ્ચેનું દરિયાઈ અંતર ઘટ્યું ?

Why in 1869, sea distance between England and India reduced ?

(6) કયા વર્ષમાં ઈંગ્લીશ ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીએ બંગાળ, બિહાર અને ઓરિસ્સામાં જમીન મહેસૂલ વિષયક સત્તા પ્રાપ્ત કરી ?

In which year English East India Co. acquire power to collect land revenue from Bengal, Bihar and Orissa ?

(7) કયા વર્ષમાં કોર્નવોલિસે કાયમી જમાબંધી દાખલ કરી ?

In which year Cornwallis introduced permanent settlement ?

(8) રૈયતવારી પદ્ધતિમાં કેટલા વર્ષ પછી નવી જમાબંધી દાખલ કરવામાં આવતી ?

After how many years new settlement took place in Ryotwari System ?

(9) કૃષિના વાણિજ્યકરણનો એક ફાયદો અને એક ગેરફાયદો જણાવો.

State one advantage and one disadvantage of Commercialization of Agriculture.

(10) કોણે ફરમાન બહાર પાડ્યું કે, “અસાધારણ સંજોગો સિવાય જમીન મહેસૂલની વધારે આંકણી નહિ કરવી કે વસૂલાત કરવી નહિ.” ?

Who issued the Farman that said, “except abnormal condition do not measure the land revenue more and collect it stricitly” ?

- (11) ભારતીય હસ્તઉદ્યોગના પતનના બે કારણો જણાવો.
Give two reasons for the decline of Indian handicrafts.
- (12) વ્યૌધોગિકરણ એટલે શું ?
What do you mean by di-industrialization ?
- (13) સંસ્થાનવાદનો હેતુ શું હતો ?
What was the aim of colonialism ?
- (14) દુષ્કાળની આધુનિક વ્યાખ્યા.
Modern definition of Famine.
-

